

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ

**ХАРКІВСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
МІСЬКОГО ГОСПОДАРСТВА**

Г.Г.Фесенко, О.Л. Рябченко, Л.М. Жванко, І.М.Рассоха, М.В. Яцюк

**Завдання і методичні вказівки
до виконання контрольної роботи з дисципліни**

«ФІЛОСОФІЯ ГОСПОДАРЮВАННЯ»

(для студентів 2 курсу заочної форми навчання
спеціальності 6. 030504 – «Економіка підприємства»,
6. 030509 – «Облік і аудит»)

Харків – ХНАМГ – 2009

Філософія господарювання: Завдання і методичні рекомендації до виконання контрольної роботи (для студентів 2 курсу заочної форми навчання спеціальності 6.030504 – «Економіка підприємства», 6.030509 – «Облік і аудит»). Укл.: Фесенко Г.Г., Рябченко О.Л., Рассоха І.М., Жванко Л.М., Яцюк М.В.– Харків: ХНАМГ, 2009. – 16 с.

Укладачі: Фесенко Г. Г.,
Рябченко О.Л.,
Жванко Л.М.,
Рассоха І.М.,
Яцюк М.В.

Рекомендовано кафедрою історії і культурології,
протокол № 1 від 29 серпня 2008 р.

ПОЯСНЕННЯ ДО КОНТРОЛЬНОЇ РОБОТИ

Пропоновані методичні вказівки включають завдання і рекомендації до виконання контрольної роботи для студентів заочної форми навчання і є письмовою формою опрацювання головних проблем курсу «Філософія господарювання». Розроблені завдання відповідають сучасним вимогам до перевірки й оцінки рівня знань студентів-заочників.

Контрольні завдання рекомендується виконувати у такій послідовності:

1. Титульний аркуш
2. Тестові завдання ЗМ1.1. (табл.)
3. Джерелознавча робота ЗМ 1.2. (до 15 стор.)
4. Відповідь на теоретичне запитання ЗМ1.3. (до 5 стор.)
5. Список літератури

При підготовці до виконання контрольних завдань слід керуватися додатковою методичною літературою:

1. Програма та навчально-методичні матеріали до самостійного вивчення курсу «Філософія господарювання» / Укл. Фесенко Г.Г. – Х.:ХНАМГ, 2006. – 32 с.
2. Фесенко Г.Г. Конспект лекцій та методичні вказівки до практичних занять з навчальної дисципліни «Філософія господарювання» (для студентів заочної форми навчання напряму підготовки 0501 „Економіка і підприємництво“. – Х.: ХНАМГ, 2008. – 78 с.

КОНТРОЛЬНА РОБОТА

ЗАВДАННЯ 1.

Відповісти на 20 тестових запитань та заповнити відповідну таблицю:

Таблиця 1.- Відповіді на тестові питання (ЗМ 1.1.)

1	2	3	4	5
6	7	8	9	10
11	12	13	14	15
16	17	18	19	20

ТЕСТОВІ ЗАВДАННЯ

1. Виберіть правильне твердження:

- а) філософія господарювання, як і фізика, хімія, біологія, відкриває об'єктивні, тобто від людини не залежні, загальнозначущі істини — закони. Філософія господарства - наука про найбільш загальні закони розвитку природи, суспільства і людського мислення;
- б) предмет філософії господарювання визначається як науковий спосіб виявлення всезагального в системі „людина – світ”. Як конкретні науки відкривають об'єктивні закони тієї чи іншої сфери реальності, так і філософія відкриває загальновідомі закони;
- в) філософія господарства ніколи не була і, мабуть, ніколи не буде наукою. Завдання філософії - світоглядне, пов'язане з необхідністю формування у людини відповіді на питання про цілі та суть господарювання.

2. Визначіть функцію господарювання, що осмислює діяльність людини як суб'єкта господарювання:

- а) онтологічна;
- б) гносеологічна;
- в) аксіологічна;
- г) антропологічна.

3. Хто з філософів представив концепцію довіри як принципу аксіологічної організації господарських систем?

- а) Ф.Фукуяма;
- б) А. Маслоу;
- в) Е. Фромм;
- г) Т. де Шарден.

4. Визначить ідеал капіталістичної організації способу виробництва:

- а) свобода господарювання;
- б) справедливе господарювання;
- в) господарювання несвободи;
- г) фінансова стабільність.

5. Хто з мислителів ХХ ст. стверджував, що економічна наука - це насамперед риторика, тобто мистецтво переконувати?

- а) Ф.Фукуяма;
- б) Д.МакКлоскі;
- в) Е. Фромм;
- г) Т. де Шарден.

6. Назвіть філософа, під впливом досліджень якого змінилася спрямованість економіко-методологічних досліджень: замість звичних міркувань про предмет і метод на перший план висунулися дослідження, в яких існуючі наукові школи, традиції і теорії стали переосмислюватися як науково-дослідні програми чи парадигми:

- а) Ф.Фукуяма;
- б) Д.МакКлоскі;
- в) Е. Фромм;
- г) І.Лакатош.

7. Сучасна філософсько-економічна полеміка ведеться між:

- а) неокласиками і неомеркантилістами;
- б) класиками і фізіократами;
- в) кейнсіанством і постмодерном.

8. Які потреби людини Е.Фромм відносив до тих, що виражають її сутність?

- а) у спілкуванні;
- б) у обмеженні міжіндивідуальних стосунків;
- в) у любові;
- г) прагненні до активного споживання;
- д) прагненні до ідентичності.

9. В.Вернадський першим з мислителів звернув увагу на те, що в енергетиці біосфери починає діяти нова сила з моменту становлення людини. Цією силою є розум людини і спрямована й організована її воля. Ця ідеальна, «мисляча» оболонка називається:

- а) стратосфера;
- б) космосфера;
- в) ноосфера.

10. Техніка – це:

- а) створювані людиною матеріальні засоби, а також правила користування цими засобами, що становлять технічні знання;
- б) вміння і спосіб виконання певних дій (напр., т. гри на скрипці);
- в) знання про перетворення сировини у напівфабрикати й вироби;
- г) методи виготовлення товарів;
- д) створювані людиною духовні й матеріальні засоби, а також правила користування цими засобами.

11. Виберіть правильні твердження:

- а) Техніка вчить досягати найбільшого результату за найменших витрат;
- б) Техніка завжди є знаряддям, засобом, а не метою господарської діяльності;
- в) Техніка – технічна мета життя людини;
- г) Заміна цілей життя технічними засобами може означати „загасання” духу;
- д) Техніка збагачує людське існування, вона є засобом, за допомогою якого людина адаптує середовище до себе, зберігає свої зусилля, змінює обставини, полегшує життя.

12. Термін „економіка” походить від двох термінів „ойкос” і „номос” і означає:

- а) домашнє господарство;
- б) сільське господарство;
- в) закони про домашнє господарство.

13. Хто з мислителів наголошував, що людям властиві дві тенденції? Одна з них - тенденція *мати* (володіти), яка черпає силу в біологічному факторі, у прагненні до самозбереження; друга тенденція - *бути*, а значить, віддавати, жертвувати собою - знаходить свою силу в специфічних умовах людського

існування і внутрішньо властивій людині потребі в подоланні самотності за допомогою єднання з іншими. Ці два протилежних прагнення живуть у кожній людині.

- а) В. Вернадський;
- б) А. Маслоу;
- в) Е. Фромм;
- г) Т. Де Шарден.

14. Елементами господарського буття є:

- а) гроші;
- б) природа;
- в) суспільство;
- г) техніка;
- д) культура.

15. Які види потреб за А. Маслоу є основою для мотивації господарської діяльності?

- а) фізіологічні;
- б) соціальні;
- в) аморальні;
- г) потреби в самореалізації.

16. Який елемент є ключовим для „нової економіки” (післяіндустріальної)?

- а) гроші;
- б) виробництво товарів;
- в) виробництво знань.

17. Хто першим з філософів використав термін „ойкономіка”?

- а) Ксенофонт;
- б) Фемістокл;
- в) Сенека.

18. Хто з філософів стверджував, що з економіки виростає хремастика?

- а) Платон;
- б) Аристотель;
- в) Ф.Аквінський.

19. Хто з філософів-богословів стверджував, що праця є богоугодною справою?

- а) М.Лютер;
- б) Ф.Аквінський;
- в) Ж.-Ж. Руссо.

20. У яких випадках Ф.Аквінський виправдовував використання комерційного підходу?

- а) необхідність забезпечити себе засобами існування;
- б) бажання добути кошти для благодійних цілей;
- в) прагнення максимальної індивідуальної користі;
- г) будь-які зміни характеристик речі, що продається;
- д) однакова ціна на товар в різний час;
- е) ризик.

ЗАВДАННЯ 2

Виконати за вказаною методикою роботу над першоджерелом (*варіант вибрати відповідно до останньої цифри залікової книжки*). У разі відсутності можливості знайти заданий текст, слід вилучити для опрацювання будь-яку наукову статтю з наукового журналу «Философия хозяйства: Науч.- попул. журнал. – М.: Изд-во МГУ, 2000-2008.» (*електронна версія розміщена на сайті Московського державного університету ім.М.Ломоносова у розділі «Економічний факультет, лабораторія філософії господарства*).

1. Бродель Ф. Динамика капитализма. – Смоленск, 1993.
2. Булгаков С. Философия хозяйства. – М.,1990.
3. Вернадский В.И. Философские размышления натуралиста. – М.,1975.
4. Друкер П. Посткапиталистическое общество // Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология / Под ред. В.А. Иноземцева. – М., 1990. – С.67 – 100.
5. Зиммель Г. Философия труда // Зиммель Г. Избранное. Т.2. Созерцание жизни. – М.:Юрист,1996.– С.466-486.
6. Соловьев В. Оправдание добра. Гл. XVI. Экономический вопрос с нравственной точки зрения. – С.406-440.
7. Фромм Э. Иметь или быть? – М., 1990.
8. Фукуяма Ф. Доверие. – М., 2004.
9. Хантингтон С. Столкновение цивилизаций и преобразование мирового порядка // Новая постиндустриальная волна на Западе. Антология. – М., 1999.
10. Ріддерстрале Й., Нордстрем А.К. Караоке-капіталізм. – Дніпропетровськ, 2004.

Методика вивчення першоджерел

Вивчення «Філософії господарювання» передбачає особливі вимоги до аналітичної роботи над першоджерелами, оволодіння навичками поглибленого вивчення філософських текстів. Працюючи над першоджерелами, рекомендується спочатку звернути увагу на загальну характеристику джерела (автор, повна назва книги або брошури, місце і рік видання, видавництво), його структуру (прочитати підзаголовки, у яких відбито основні ідеї твору) та обсяг. Це дає можливість відразу скласти загальне уявлення про першоджерело, його зміст, визначити для себе план його вивчення. Наступний етап в роботі над текстом - знайомство з переднім словом та вступом, якщо такі в ній є. З цього можна скласти більш повне уявлення про задум автора, мету його твору. Робота з першоджерелами також вимагає знання соціокультурного контексту (історичних умов, конкретних обставин епохи тощо) проблем, що розглядаються автором. Необхідно також ознайомитися з науковим апаратом твору: посиланнями на джерела, додатками та ін.

Після попереднього ознайомлення з філософським твором слід перейти до наступного етапу в роботі - безпосереднього знайомства з текстом, аналіз проблем, які в ньому ставляться. У процесі читання рекомендується дотримуватися таких вимог: читати першоджерела не поспішаючи, уважно, ретельно обмірковуючи його зміст, намагатися дістатися глибокого розуміння й засвоєння прочитаного, виділяючи найважливіше, найсуттєвіше. Особливу увагу слід звертати на ті текстуальні фрагменти, які виділені курсивом, жирним шрифтом, розрядкою. Таким чином підкреслюється значення важливих положень у роботі, ідей, думок автора. Не рекомендується переривати читання в середині речення, абзацу, параграфу, тому що незакінчена думка не засвоюється.

Опрацьовуючи філософський текст, не можна залишати поза увагою незрозумілі, незнайомі слова, для з'ясування їх змісту необхідно користуватися словниками. Постійна й кропітка робота з довідковим матеріалом (філософський, економічний словники, словник іноземних мов, енциклопедичні

видання) сприяє набуттю термінологічної ерудиції та є індикатором загальної освіченості спеціаліста.

Необхідно обов'язково прагнути до осмисленого читання, усвідомлення кожної фрази, при цьому слід перечитувати незрозуміле, шукати відповіді на питання, що виникають у процесі читання, знаходити в тексті суть, головні думки та ідеї. Усвідомлене читання дозволить знайти відповіді на питання про те, яке значення мають теоретичні положення твору в сучасні дні.

Розглянувши основний зміст першоджерела, можна переходити до заключного етапу аналітичної роботи над ним - конспектування. Запис прочитаного дозволяє зрозуміти і точно сформулювати положення, засвоїти ідейний зміст твору. Основні ідеї першоджерел мають бути викладені своїми словами. При конспектуванні слід уникати простого переписування твору, цитати виписувати за ознакою їх змістовного навантаження. Конспект повинен бути за обсягом меншим за твір у 10-15 разів.

ЗАВДАННЯ 3

Відповісти на одне теоретичне запитання ЗМ.1.3. (*варіант вибрати відповідно до останньої цифри залікової книжки*)

1. Філософія ноосфери як світоглядна основа сучасної філософії господарювання.
2. Потреби і праця як фундаментальні принципи організації господарської діяльності.
3. Виробництво і господарство, спосіб виробництва і спосіб господарювання.
4. Типи господарств і способів господарювання.
5. Соціальне партнерство як чинник ефективного господарювання.
6. Міське господарство, його місце в цивілізаційній динаміці.
7. Типи аксіологічної організації господарських систем.
8. Основні ідеї західної філософії утилітаризму.
9. Етичні й господарсько-економічні принципи сучасного господарювання.
10. Господарський прогрес та мистецтво. Естетика споживання.

КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ
письмової контрольної роботи студента

№№ п/п	Вид завдання	Максимальна кількість балів
1	Розгорнута доповідь на одне теоретичне питання	40
2	Відповіді на тестові завдання	1*20 питань = 20
3	Виконання джерелознавчої роботи	40
	Всього	100

Шкала перерахунку оцінок результатів контрольної роботи

<i>Набрані бали</i>	<i>Оцінка за національною шкалою</i>	<i>Оцінка за шкалою ECTS</i>	
91-100	Відмінно - виконання лише з незначними помилками	A	} зараховано
81-90	Добре - вище середнього рівня з кількома помилками	B	
71-80		C	
61-70	Задовільно - непогано, але зі значною кількістю недоліків	D	
51-60		E	
1-50	Незадовільно –	F	} не зараховано

ЗМІСТ

	Стор.
Пояснення до контрольної роботи.....	3
Контрольна робота	4
Завдання 1.....	4
Завдання 2.....	10
Завдання 3.....	13
Критерії оцінювання письмової контрольної роботи студента.....	14

НАВЧАЛЬНЕ ВИДАННЯ

Філософія господарювання: Завдання і методичні рекомендації до виконання контрольної роботи (для студентів 2 курсу заочної форми навчання спеціальності 6. 030504 «Економіка підприємства», 6. 030509 «Облік і аудит»)

Укладачі: Галина Григорівна Фесенко,
Любов Миколаївна Жванко,
Ольга Леонідівна Рябченко,
Ігор Миколайович Рассоха,
Микола Володимирович Яцюк.

Редактор: З.І. Зайцева

План 2009, поз. 265-М

Підп. до друку 19.03.09	Формат 60*84 1/16	Папір офісний.
Друк на ризографі.	Умовн. друк.арк.0,7	Обл.-вид.арк.0,9
Тираж 50 прим.	Зам №	

ХНАМГ, 61002, Харків, вул. Революції,12

Сектор оперативної поліграфії ЦНІТ ХНАМГ
ХНАМГ, 61002, Харків, вул. Революції,12